

حوزه معاونت پژوهشی و فناوری

گزارش پایانی طرح پژوهشی

بررسی صفر سازهای شبه حلقه های سریهای توانی اریب

با کد ۲۳۰۱۱

مجری: ابراهیم هاشمی

عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شاهروド

این طرح با استفاده از اعتبارات پژوهشی دانشگاه صنعتی شاهروド انجام شده است و تاریخ های تصویب و خاتمه آن به ترتیب ۱۳۸۵/۱۱/۲۹ و ۱۳۸۶/۴/۱۷ می باشد.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بررسی صفر سازهای شبه حلقه های سریهای توانی اریب روی

یک حلقه

چکیده

فرض کنیم R یک حلقه شرکت پذیر و یکدار باشد. فرض کنیم α یک همومورفیسم از R باشد. فرض کنیم $(R[[x; \alpha]], +, \circ)$ و $(R[x; \alpha], +, \circ)$ بترتیب شبه حلقه چند جمله ایهای اریب و شبه حلقه سریهای توانی اریب روی حلقه R باشند. در این طرح با فرض اینکه R یک حلقه α -صلب باشد به بررسی صفر سازهای زیر مجموعه های شبه حلقه های $(\circ, +)$ و $(R[[x; \alpha]], +, \circ)$ می پردازیم.

الف

فهرست

فصل اول:

۱ ..... ۱ مقدمه و نتایج مقدماتی

فصل دوم:

۸ ..... ۱،۲ شبه حلقه های توسعه های اریب

۲۳ ..... ۲،۲ شبه حلقه های سریهای توانی اریب

۲۹ ..... A کتاب نامه

فصل ۱.

۲

همچنین برای هر $x \in R$ ، یک $*$ -جبر نامیده می‌شود. C^* -جبرها نمونه خاص و مهمی از $*$ -حلقه‌ها می‌باشد. خانواده حلقه‌های بئر شامل جبرهای فون نیومن (یعنی جبر همه عملگرهای کراندار روی یک فضای هیلبرت^۲)، C^* -جبر جابجایی ($C(T)$) از توابع با مقدار مختلط پیوسته روی یک فضای استونی^۳ T و حلقه‌های منظمی که شبکه ایده‌آل‌های راست اصلی آن کامل است (بعنوان نمونه حلقه‌های منظمی که خود انژکتیو راست هستند) می‌باشد. R را یک حلقه $p.p.$ -چپ نامند هرگاه هر ایده‌آل چپ اصلی آن یک جمعوند از R باشد. واضح است R یک حلقه $p.p.$ -چپ است اگر و تنها اگر صفرساز چپ هر عنصر از R بعنوان یک ایده‌آل چپ توسط یک خودتوان تولید گردد. بطور مشابه $p.p.$ -راست تعریف می‌شود. حلقه R را $p.p.$ (ریکارت^۴) نامیم اگر هم $p.p.$ -چپ و هم $p.p.$ -راست باشد. کلاس حلقه‌های $p.p.$ شامل کلاس حلقه‌های بئر است. حلقه R را آبلی نامیم هرگاه هر عنصر خودتوان آن مرکزی باشد. اندو^۵ نشان داد که اگر حلقه R آبلی باشد آنگاه یک حلقه $p.p.$ -چپ است اگر و تنها اگر $p.p.$ -راست باشد. حلقه (شبه حلقه R) کاهشی نامیده می‌شود هرگاه عنصر پوچتوان غیر صفر نداشته باشد. فرض کنیم R یک حلقه باشد. مجموعه تمام چند جمله ایها با ضرائب از R همراه با دو عمل جمع معمولی چند جمله ایها و ترکیب معمولی چند جمله ایها تشکیل یک شبه حلقه می‌دهد. این شبه حلقه را با $(R[x], +, \circ)$ نمایش می‌دهیم. در [۳] برکنیمیر به مطالعه صفرسازها در کلاس شبه حلقه‌ها پرداخت. فرض کنیم S زیرمجموعه غیر تهی از شبه حلقه N باشد. مجموعه های $\{a \in N | aS = \circ\}$ و $\{a \in N | Sa = \circ\}$

Hilbert^۲

Stonian^۳

Rikart^۴

Endo^۵

فصل ۱.

۳

را بترتیب صفرسازهای چپ و راست مجموعه S در N نامیم.

تعریف ۱.۱.۱ فرض کنیم S یک زیرمجموعه ناتهی از شبه حلقه N باشد.

الف. هرگاه صفرساز راست S توسط یک خودتوان مانند e تولید گردد گوییم $.N \in \beta_{r1}$.

$$(r_N(S) = eN)$$

ب. هرگاه صفرساز راست S برابر با صفرساز راست یک خودتوان مانند e باشد گوییم

$$(r_N(S) = r_N(e)) . N \in \beta_{r2}$$

ج. هرگاه صفرساز چپ S توسط یک خودتوان مانند e تولید گردد گوییم $.N \in \beta_{\ell1}$.

$$(\ell_N(S) = Ne)$$

د. هرگاه صفرساز چپ S برابر با صفرساز چپ یک خودتوان مانند e باشد گوییم $.N \in \beta_{\ell2}$

$$(\ell_N(S) = \ell_N(e))$$

لم ۱.۱.۱ فرض کنیم S و T دو زیرمجموعه ناتهی از شبه حلقه N باشند. در این

صورت:

الف. $S \subseteq \ell(r(S))$, $S \subseteq r(\ell(S))$

ب. اگر $\ell(T) \subseteq \ell(S)$ و $r(T) \subseteq r(S)$ آنگاه $S \subseteq T$

ج. $r(S) = r(\ell(r(S)))$ و $\ell(S) = \ell(r(\ell(S)))$

د. اگر $\{S_i\}$ خانواده‌ای از زیرمجموعه‌های ناتهی N باشد آنگاه $\ell(\cup S_i) = \cap \ell(S_i)$ و $r(\cup S_i) = \cap r(S_i)$

با استفاده از تعریف حلقه بئر می‌توان تیجه زیر را ثابت نمود.

نتیجه ۱.۱.۱ اگر N یک حلقه یکدار باشد، آنگاه $\beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell1} \cup \beta_{\ell2}$ تنها

اگر N یک حلقه بئر است.

تعريف ۲.۱.۱ شبه حلقه N را متقارن نامیم هرگاه برای هر $a \in N$ ، $a \circ = \circ \cdot a = \circ$ ، کرویل^۶ [۷]، شبه حلقه یکدار و متقارن N را بئر نامید هرگاه $N \in \beta_{r1} \cap \beta_{\ell 1}$. این تعریف کاملا مشابه تعریفی است که در مورد حلقه ها بیان شد.

مثال ۱.۱.۱ فرض کنیم $(G, +)$ یک گروه باشد. در این صورت مجموعه تمام توابع از G به G یعنی $M(G) = \{f : G \rightarrow G | (\circ)f = \circ\}$ و $M_\circ(G) = \{f : G \rightarrow G | f = \circ\}$ با دو عمل جمع نقطه ای و ترکیب معمولی توابع شبه حلقه تشکیل می دهند. نتایج زیر توسط بیرکنمیر^۷ و هوانگ^۸ در مقاله [۳] اثبات شده اند.

قضیه ۱.۱.۱ فرض کنیم $\{N_i | i \in \Lambda\}$ مجموعه ای از شبه حلقه ها باشد که در یکی از شرایط $\beta_{r1}, \beta_{r2}, \beta_{\ell 1}, \beta_{\ell 2}$ صدق می کنند. در این صورت $N = \prod_{i \in \Lambda} N_i$ نیز در همان شرط صدق می کند.

قرارداد: فرض کنیم $(\Omega_r(N), \wedge, \vee)$ نمایانگر مجموعه تمام صفر سازهای راست شبه حلقه N باشد. فرض کنیم T و S دو زیر مجموعه ناتهی از N باشند. در این صورت:

$$\cdot r(S) \vee r(T) := r(\ell(r(S) + r(T))) \quad r(S) \wedge r(T) := r(S) \cap r(T)$$

قضیه ۲.۱.۱ فرض کنیم N یک شبه حلقه متقارن باشد. در این صورت $(\Omega_r(N), \wedge, \vee)$ که با رابطه شمول مرتب شده است یک شبکه کامل می باشد.

قضیه ۳.۱.۱ فرض کنیم $N \in \beta_{r2}$. در این صورت:

الف. e عضو خنثی چپ شبه حلقه N است اگر و تنها اگر $\circ = r(e)$. بویژه، اگر N یک شبه حلقه کاھشی باشد آنگاه e عضو خنثی N است.

Courville^۹Birkenmeier^{۱۰}Huang^{۱۱}

فصل ۱.

۵

ب. فرض کنیم N یک شبه حلقه متقارن باشد و ایده‌آل I یک جمع وند مستقیم N باشد.
اگر e عضو خنثی چپ N باشد آنگاه $I \in \beta_{r2}$ و یک عنصر خودتوان از N مانند v وجود دارد بطوری که $I = vN$. همچنین، اگر N یکدار باشد آنگاه v تنها عنصر خودتوان مرکزی است.
 N

قضیه ۴.۱.۱ فرض کنیم N یک شبه حلقه و K یک زیرشبه حلقه از آن باشد. فرض کنیم K شامل تمام خودتوانهای N باشد. در این صورت:

الف. اگر $.K \in \beta_{r1} (K \in \beta_{r2})$ آنگاه $N \in \beta_{r1} (N \in \beta_{r2})$
ب. اگر N متقارن باشد و $.K \in \beta_{\ell1} (N \in \beta_{\ell2})$ آنگاه $N \in \beta_{\ell1} (N \in \beta_{\ell2})$

قضیه ۵.۱.۱ فرض کنیم N یک شبه حلقه یکدار و فاقد مقسوم علیه صفر باشد. در این صورت $N \in \beta_{r2} \cup \beta_{\ell2}$. علاوه بر آن، اگر N متقارن باشد آنگاه

$$. N \in \beta_{r1} \cap \beta_{\ell1} \cap \beta_{r2} \cap \beta_{\ell2}$$

مثال ۲.۱.۱ فرض کنیم R یک حلقه باشد و $[x]_R$ نمایانگر مجموعه تمام چند جمله ایهای روی R باشد که جمله ثابت آنها صفر می‌باشد. در این صورت $[x]_R$ همراه با دو عمل جمع معمولی چند جمله ایها و ترکیب معمولی چند جمله ایها یک شبه حلقه متقارن تشکیل می‌دهد.

قضیه ۶.۱.۱ فرض کنیم $(G, +)$ یک گروه باشد. در این صورت

$$. M(G) \notin \beta_{r1} \cup \beta_{\ell1}, M(G) \in \beta_{r2} \cap \beta_{\ell2}$$

$$. M_{\circ}(G) \in \beta_{r1} \cap \beta_{r2} \cap \beta_{\ell1} \cap \beta_{\ell2}$$

قضیه ۷.۱.۱ فرض کنیم D یک حوزه صحیح باشد. در این صورت

$$. D_{\circ}[x] \in \beta_{r1} \cap \beta_{r2} \cap \beta_{\ell1} \cap \beta_{\ell2}$$

فصل ۱.

۶

لم ۲.۱.۱ فرض کنیم N یک شبه حلقه باشد. در اینصورت:

(۱) اگر $N \in \beta_{\ell 1}$, آنگاه N متقارن است و عضو خنثی راست دارد و $.N \in \beta_{r 2}$.

(۲) اگر N متقارن باشد و $.N \in \beta_{r 1}$, آنگاه N عضو خنثی چپ دارد و $N \in \beta_{\ell 2}$.

لم ۳.۱.۱ فرض کنیم N یک شبه حلقه متقارن باشد. اگر N کاہشی باشد آنگاه:

(۱) اگر $N \in \beta_{r 1}$, آنگاه $N \in \beta_{\ell 1}$

(۲) اگر N یکدار باشد و $N \in \beta_{r 1}$, آنگاه $.N \in \beta_{\ell 1}$

(۳) اگر $N \in \beta_{r 2}$, آنگاه $N \in \beta_{\ell 2}$

قضیه ۸.۱.۱ فرض کنیم R یک حلقه کاہشی باشد. در این صورت اگر حلقه R بئر باشد

$.R_\circ[x] \in \beta_{r 1} \cap \beta_{r 2} \cap \beta_{\ell 1} \cap \beta_{\ell 2}$ آنگاه

قضیه ۹.۱.۱ اگر R یک حلقه $R_\circ[x] \in \beta_{r 1} \cup \beta_{r 2} \cup \beta_{\ell 1} \cup \beta_{\ell 2}$ بئر است.

نتیجه ۲.۱.۱ فرض کنیم حلقه R کاہشی باشد. در این صورت شرایط زیر معادلند:

الف. حلقه R بئر است.

ب. حلقه $R[x]$ بئر است.

ج. $(R_\circ[x], +, \circ) \in \beta_{r 1} \cup \beta_{r 2} \cup \beta_{\ell 1} \cup \beta_{\ell 2}$

فرض کنیم R یک حلقه یکدار باشد. برکینمیر و هوانگ در مقاله [۴] نشان دادند که

مجموعه تمام سریهای توانی با جمله ثابت صفر روی حلقه R همراه با دو عمل جمع

معمولی سریهای توانی و ترکیب معمولی سریهای توانی یک شبه حلقه متقارن تشکیل می

دهند. این شبه حلقه را با علامت $(R[[x]], +, \circ)$ نمایش می دهیم. برکینمیر و هوانگ نتایج

زیر را در ارتباط با صفر سازهای زیر مجموعه های R و شبه حلقه سریهای توانی بدست

آورند.

فصل ۱.

۷

قضیه ۱۰.۱.۱ فرض کنیم R یک حلقه کاہشی باشد. در این صورت اگر حلقه R بئر باشد آنگاه

$$R[[x]] \in \beta_{r1} \cap \beta_{r2} \cap \beta_{\ell1} \cap \beta_{\ell2}$$

قضیه ۱۱.۱.۱ اگر $R[[x]] \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell1} \cup \beta_{\ell2}$ آنگاه حلقه R بئر است.

نتیجه ۳.۱.۱ فرض کنیم حلقه R کاہشی باشد. در این صورت شرایط زیر معادلند:

الف. حلقه R بئر است.

ب. حلقه $R[[x]]$ بئر است.

$$(R[[x]], +, \circ) \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell1} \cup \beta_{\ell2}$$

فضیل ۲

۱.۲ شبه حلقه های توسعی های اریب

فرض کنیم α یک همومورفیسم روی حلقه R باشد. حلقه چند جمله ایهای اریب روی R را با علامت $R[x; \alpha]$ نمایش می دهیم. عناصر این حلقه همان چند جمله ایها روی R هستند. عمل جمع همان جمع معمولی چند جمله ایهاست و عمل ضرب از قانون $xr = \alpha(r)x$ تبعیت می کند. حال عمل ترکیب روی $R[x; \alpha]$ را به صورت زیر تعریف می کنیم: اگر $(x)g = \sum_{j=0}^m b_j x^j$ و $(x)f = \sum_{i=0}^n a_i x^i$ دو عضو از $(R[x; \alpha], +, \circ)$ می توان نشان داد $(x)f \circ (x)g = \sum_{j=0}^m b_j (\sum_{i=0}^n a_i x^i)^j$ باشند $R[x; \alpha]$ یک شبه حلقه آبلی است. به عنوان مثال اگر $(x)g = x^2$ و $(x)f = a_0 + a_1 x$ آنگاه $(x)f \circ (x)g = (a_0 + a_1 x)^2 = a_0^2 + (a_0 a_1 + a_1 \alpha(a_0))x + a_1 \alpha(a_1)x^2$.

تعريف ۱.۱.۲ فرض کنیم α یک همومورفیسم روی حلقه R باشد. را یک همومورفیسم صلب می نامند هرگاه $a\alpha(a) = 0$ نتیجه دهد $0 \cdot a = a$. حلقه R را α -صلب می نامند هرگاه α یک همومورفیسم صلب از R باشد.

واضح است که هر همومورفیسم صلب یک منومورفیسم است. هر حلقه α -صلب یک حلقه کاهاشی است. در واقع اگر R یک حلقه α -صلب باشد و $a^2 = a$ ، آنگاه در نتیجه $a\alpha(a) = a$. بنابراین، حلقه R کاهاشی است.

لم ۱.۱.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد و $a, b \in R$. در این صورت:

$$(1) \text{ اگر } ab = 0, \text{ آنگاه برای هر عدد صحیح مثبت } n, a\alpha^n(b) = \alpha^n(a)b = 0.$$

$$(2) \text{ اگر برای عدد صحیح مثبت } k, a\alpha^k(b) = 0 \text{ یا } a\alpha^k(b) = 0, \text{ آنگاه } ab = 0.$$

$$(3) \text{ اگر } e^2 = e \in R, \text{ آنگاه } \alpha(e) = e.$$

اثبات : (1) اگر $ab = 0, \text{ آنگاه } \alpha^n(a)\alpha^n(b) = 0$. چون R یک حلقه α -صلب است لذا

$$\alpha^n(a)b = 0.$$

$$(2) \text{ اگر } \alpha^k(ab) = 0, \text{ آنگاه } \alpha^k(a)\alpha^k(b) = 0. \text{ در نتیجه } a\alpha^k(b) = 0.$$

یک منومورفیسم است لذا $ab = 0$.

$$(3) \text{ اگر } e^2 = e, \text{ آنگاه } e(1 - \alpha(e)) = 0. \text{ در نتیجه بنا به (1), } e(1 - e) = 0.$$

يعنى $(e - \alpha(e))^2 = e^2 - e\alpha(e) - \alpha(e)e + \alpha^2(e) = 0$. لذا $e = e\alpha(e)$.

$$\alpha(e) = e - \alpha(e) = 0, \text{ و در نتیجه } \alpha(e) = e.$$

هونگ^۱ و همکارانش در مقاله [۱۲] حلقه α -آرمنداریز اریب را بصورت زیر

تعریف نمود. فرض کنیم α یک همومورفیسم روی حلقه R باشد. گوییم R یک حلقه

α -آرمنداریز اریب است هرگاه $f(x) = a_0 + \cdots + a_n x^n$ و $g(x) = b_0 + \cdots + b_m x^m$

عضو از حلقه $R[x; \alpha]$ باشند بطوری که $f(x)g(x) = 0$ ، آنگاه برای هر j

هونگ و همکارانش مثالهایی از حلقه های α -آرمنداریز اریب ارائه نمودند و نتایجی بین

Hong^۱

صفر سازهای حلقه R و حلقه چند جمله ایهای اریب $R[x; \alpha]$ بدست آورده‌اند. تعریف فوق را بصورت زیر به شبه حلقه چند جمله ایهای اریب توسعی می‌دهیم.

تعریف ۲.۱.۲ فرض کنیم α یک همومورفیسم روی حلقه R باشد. گوییم R یک حلقه شبیه α -آرمنداریز اریب است هرگاه دو $g(x) = b_0 + \dots + b_m x^m$ و $f(x) = a_0 + \dots + a_n x^n$ عضو از شبیه حلقه $R[x; \alpha]$ باشند بطوری که $a_0 + \dots + a_m a_0^m = b_0 + \dots + b_m a_0^m$ و $f(x) \circ g(x) = a_0 + \dots + a_n a_0^n$. و برای هر j, i ، $b_j(a_i x^i)^j = a_{j+i}$.

با استفاده از لم ۱.۱.۲ می‌توان نشان داد اگر R یک حلقه α -صلب باشد آنگاه یک حلقه شبیه α -آرمنداریز اریب است اگر و تنها اگر R یک حلقه α -آرمنداریز اریب است. برکینمیر و هوانگ در مقاله [۳] نشان دادند که اگر R یک حلقه کاهشی باشد و α تابع همانی روی R باشد آنگاه R یک حلقه شبیه α -آرمنداریز اریب است.

فرض کنیم α یک منومورفیسم روی حلقه R باشد و $R[x; \alpha]$ حلقه چند جمله ایهای اریب روی R باشد. می‌توان نشان داد $\{x^i\}_{i \geq 0}$ یک زیرمجموعه اُرچپ از حلقه $R[x; \alpha]$ تشکیل می‌دهد. بنابراین می‌توانیم حلقه $R[x; \alpha]$ را موضوعی نماییم و حلقه چند جمله ایهای اریب لوران $R[x, x^{-1}; \alpha]$ را تشکیل دهیم. زیرمجموعه اُرچپ از حلقه چند جمله ایهای اریب لوران $A = \{x^{-i} r x^i | i \geq 0\}$ بگیرید. چون برای هر $j \geq 0$ ، $x^{-i} r x^i = x^{-(i+j)} \alpha^j(r) x^{(i+j)}$ ، لذا می‌توان نشان داد A را تشکیل می‌دهد. بنابراین A می‌توان نشان داد A یک حلقه ای از حلقه چند جمله ایهای اریب لوران $R[x, x^{-1}; \alpha]$ می‌باشد. در واقع دو عمل جمع و ضرب بصورت زیر می‌باشند $x^{-i} r x^i + x^{-j} s x^j = x^{-(i+j)} (\alpha^j(r) + \alpha^i(s)) x^{(i+j)}$ و $x^{-i} r x^i \cdot x^{-j} s x^j = x^{-(i+j)} (\alpha^j(r) \alpha^i(s)) x^{(i+j)}$.

می‌توان تابع α را به اتومورفیسمی از A توسعی داد. حلقه A اولین بار توسط جردن^۲ در مقاله با ضابطه $\alpha(x^{-i} r x^i) = x^{-i} \alpha(r) x^i$ معرفی شد.

[۱۴] تعریف شد. می دانیم اگر تابع α پوشانباشد مشکلات زیادی در بدست آوردن نتایج خواهیم داشت. نتیجه زیر به ما کمک می کند تا این مشکل را به نحوی حل کنیم.

لم ۲.۱.۲ فرض کنیم α یک منومورفیسم روی حلقه R باشد و A حلقه جردن باشد. در این صورت:

(۱) R یک حلقه α -صلب است اگر و تنها اگر A یک حلقه α -صلب باشد.

(۲) R یک حلقه کاهشی است اگر و تنها اگر A یک حلقه کاهشی باشد.

(۳) R یک حلقه شبه α -آرمنداریز اریب (α -آرمنداریز اریب) است اگر و تنها اگر A یک حلقه شبه α -آرمنداریز اریب (α -آرمنداریز اریب) باشد.

اثبات: (۱) فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد و $a\alpha(a) = \alpha(a)$. بنابراین α مجموعه A ، عدد $n \geq 0$ وجود دارد بطوری که $\alpha^n(a)\alpha^{n+1}(a) = \alpha^{n+1}(a)$. در نتیجه $\alpha^n(a) \in R$. چون R یک به یک است لذا $\alpha^n(a) = a$. واضح است که اگر A یک حلقه α -صلب باشد آنگاه α نیز α -صلب است.

(۲) با استدلالی مشابه (۱) می توان آن را ثابت نمود.

(۳) فرض کنیم R یک حلقه شبه α -آرمنداریز اریب باشد و $f(x) = a_0 + \dots + a_n x^n$ و $g(x) = b_0 + \dots + b_m x^m$ دو عضو از شبه حلقه $A[x; \alpha]$ باشند بطوری که $f(x)g(x) = 0$. بنابراین A ، عدد $k \geq 0$ وجود دارد بطوری که $f(x)g(x) = 0$. برای هر $i \leq n$ و هر $j \leq m$ $\alpha^k(b_j) \in R$ و $\alpha^k(a_i) \in R$.

می توان α را به اتومورفیسمی از حلقه $(A[x; \alpha], +, \cdot)$ توسع داد بطوری که

$\alpha^k(b_0) + \alpha^k(b_1)\alpha^k((x)f) + \dots + \alpha^k(b_m)\alpha^k(((x)f)^m) = 0$. در نتیجه $\alpha(x) = x$

$\alpha^k(a_0) + \alpha^k(a_1)x + \dots + \alpha^k(a_n)x^n \circ ((\alpha^k(b_0) + \dots + \alpha^k(b_m)x^m) = 0$.

بنابراین $\alpha^k((x)f) \circ (\alpha^k((x)g)) = 0$. چون R یک حلقه شبه α -آرمنداریز اریب است لذا

و برای هر $i \leq n$ داشته باشیم $\alpha^k(b_i) + \alpha^k(b_1)\alpha^k(a_i) + \cdots + \alpha^k(b_m)\alpha^{k+m}(a_i) = 0$

چون α یک منومورفیسم است، آنگاه $\alpha^k(b_j)\alpha^k(a_i)\alpha^{k+i}(a_i) \cdots \alpha^{k+(j-1)i}(a_i) = 0$ ، $1 \leq j \leq m$

است لذا $b_0 + b_1\alpha(a_i) + \cdots + b_m\alpha^m(a_i) = 0$ و برای هر $0 \leq i \leq n$

است. بطور مشابه می‌توان نشان داد A یک حلقه α -آرمنداریز اریب است. واضح است که زیر حلقه هر حلقه شبیه α -آرمنداریز اریب همچنان شبیه α -آرمنداریز اریب

است. بطور مشابه می‌توان نشان داد A یک حلقه α -آرمنداریز اریب است اگر و تنها اگر R یک حلقه α -آرمنداریز اریب است.

تعریف ۳.۱.۲ گوییم شبیه حلقه N خاصیت IFP دارد، اگر برای هر $a, b, n \in N$

$$ab = 0 \text{ نتیجه دهد} \quad anb = 0$$

لم ۳.۱.۲ فرض کنیم α یک منومورفیسم روی حلقه R باشد و $R[x; \alpha]$ و

بترتیب نمایانگر شبیه حلقه چند جمله ایهای اریب و شبیه حلقه چند جمله ایهای اریب متقارن (یعنی چند جمله ایهایی که جمله ثابت آنها صفر باشد) روی حلقه R باشند. در این صورت شرایط زیر معادلند:

(۱) حلقه R کاہشی است و اگر $(x)g = 0$ و $(x)f = a_0 + a_1x + \cdots + a_nx^n$

دو عضو از شبیه حلقه $R[x; \alpha]$ باشند بطوری که $b_0 + b_1x + \cdots + b_mx^m$

آنگاه برای هر $1 \leq i \leq n$ و $1 \leq j \leq m$ داشته باشیم $b_ja_i = 0$

(۲) R یک حلقه α -صلب است.

(۳) شبیه حلقه $R[x; \alpha]$ کاہشی است.

(۴) شبیه حلقه $R[x; \alpha]$ کاہشی است.

اثبات: (۱) $\leftarrow$ (۲) فرض کنیم $a \in R$ و $a\alpha(a) = 0$. بنابراین a توانیم فرض

فصل ۲.

۱۳

کنیم α یک اتومورفیسم روی حلقه R است. فرض کنیم $(x)f = a\alpha^{-1}(a)x^r$.

چون حلقه R خاصیت IFP دارد و $a\alpha(a) = 0$

$$(x)f \circ (x)f = (a\alpha^{-1}(a))^r \alpha^r(a)\alpha(a)\alpha^r(a)\alpha^r(a)x^r = 0$$

لذا $(a\alpha^{-1}(a))^r = 0$. چون R یک حلقه کاهشی است و α اتومورفیسمی روی

$(x)g = ax + \alpha(a)x^r$. حال فرض کنیم $a\alpha^r(a) = 0$ است لذا R

$$(x)g \circ (x)h = a\alpha^r(a)a\alpha^r(a) = 0 = \alpha^r(a)a$$

چون $(a)h = \alpha^r(a)x + ax^r \in R[x; \alpha]$ در نتیجه بنا به (۱)، $a^r = 0$ و لذا

$$a = 0$$

از $f, g \in R[x; \alpha]$ بوضوح R یک حلقه کاهشی است. فرض کنیم $(1) \leftarrow (2)$

استقرا روی $\deg(f) + \deg(g) = 2$ استفاده می کنیم. بوضوح برای

$\deg(f) \geq 1$ که $f, g \in R[x; \alpha]$ هر نتیجه برقرار است. حال فرض کنیم برای هر

$\deg(f) + \deg(g) < k$ و $\deg(g) \geq 1$ فرض کنیم

$$n, m \geq 1 \quad (x)g = b_0 + b_1x + \cdots + b_mx^m \quad (x)f = a_0 + a_1x + \cdots + a_nx^n \in R[x; \alpha]$$

و $\sum_{j=0}^m b_j((x)f)^j = 0$. در نتیجه $(x)f \circ (x)g = 0$ بطوری که $n + m = k$

$$b_ma_n = a_nb_m = 0, \dots, b_ma_n\alpha^n(a_n) \cdots \alpha^{(m-1)n}(a_n) = 0$$

$$(\dots, a_nb_m\alpha^{(m-1)n}(a_n)) = 0, \text{ یعنی } \sum_{j=0}^{m-1} a_nb_j((x)f)^j = 0$$

بنابراین $(x)f \circ (a_nb_0 + a_1b_1x + \cdots + a_nb_{m-1}x^{m-1}) = 0$ در نتیجه بنا به

فرض استقرا، برای هر $1 \leq j \leq m-1$ چون حلقه R در شرط IFP صدق

$$(x)f \circ (x)g = (a_0 + a_1x + \cdots + a_{n-1}x^{n-1}) \circ (b_0 + b_1x + \cdots + b_mx^m) = 0$$

در نتیجه با استفاده از فرض استقرا نتیجه حاصل می شود.

فصل ۲.

۱۴

$R[x; \alpha]$ یک حلقه α -صلب باشد. فرض کنیم شبه حلقه $(x)f = a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n \in R[x; \alpha]$ وجود دارد بطوری که کاهشی نباشد. در نتیجه $a_n \neq 0$ و در نتیجه $a_n \alpha^n(a_n) \dots \alpha^{(n-1)}(a_n) = 0$. بنابراین $(x)f \circ (x)f = 0$ و $n \geq 1$ بنا به لم ۲.۲، $a_n = 0$. این یک تناقض است لذا شبه حلقه $R[x; \alpha]$ کاهشی است.

R کاهشی است. فرض کنیم $a^r = 0$. در نتیجه $ax \circ ax = a^r x = 0$ و در نتیجه $ax = 0$. حال با استدلالی مشابه روشی که در اثبات $(1) \leftarrow (2)$ به کار برده شد می توان نشان داد R یک حلقه α -صلب است.

اثبات معادل بودن (2) و (4) مشابه اثبات معادل بودن (2) و (3) می باشد.

لم ۴.۱.۲ فرض کنیم α یک ایندومورفیسم روی حلقه R باشد و $R[x; \alpha]$ شبه حلقه چند جمله ایهای اریب روی حلقه R باشد. در این صورت:

(۱) اگر R یک حلقه α -صلب باشد و $(x)E \in R[x; \alpha]$ یک خودتوان باشد، آنگاه $e_1e_0 = 0$ است و $(x)E = e_1x + e_0$. بطوری که e_1 یک خودتوان از R است و e_0 یک خودتوان باشد آنگاه $e_1x^i \in R[x; \alpha]$ خودتوانی از R است و اگر $n \geq 2$ آنگاه $e_n \alpha^n(e_n) \dots \alpha^{n(n-1)}(e_n) = 0$. علاوه بر آن اگر R یک حلقه α -صلب باشد آنگاه $(x)E = e_1x + e_0$.

اثبات : (۱) فرض کنیم $(x)E = e_0 + e_1x + \dots + e_nx^n$ یک خودتوان باشد. چون $(x)E \circ (x)E = (x)E$ و $(x)E = e_1x + e_0$ در نتیجه $e_1^2 = e_1$ و $e_1e_0 = 0$ و لذا $e_0 + e_1(e_0 + e_1x) = e_0 + e_1x$ با استدلالی مشابه می توان (2) را ثابت نمود.

قضیه ۱.۱.۲ فرض کنیم $R[x; \alpha] \in \beta_{r2}$ یک حلقه α -صلب باشد. اگر $R[x; \alpha]$ آنگاه حلقه R بئر است.

اثبات : فرض کنیم S زیر مجموعه ای ناتهی از حلقه R باشد و $R[x; \alpha] \in \beta_{r2}$ یک حلقه α -صلب است. $S_x = \{sx | s \in S\} \subseteq R[x; \alpha]$ لذا بنا به لم ۴.۱.۲ خودتوان است. در نتیجه $r(S_x) = r((x)E)$. نشان می دهیم $a \in \ell_R(S) = \ell_R(e_1)$. فرض کنیم $ax - ae_0 \in r((x)E) = r(S_x)$. پس $(e_1x + e_0) \circ (ax - ae_0) = a(e_1x + e_0) - ae_0 = 0$ بنابراین $as = ae_0 = 0$ و لذا برای هر $s \in S$ $as = sx \circ (ax - ae_0) = 0$. در نتیجه $a \in \ell_R(S) \subseteq \ell_R(e_1)$. حال فرض کنیم $a \in \ell_R(e_1) \subseteq \ell_R(S) = \ell_R(e_1)$. بنابراین $ae_1 = ae_0 = 0$ و $as = ax = asx = 0$. در نتیجه $as \in r(S_x) = r((x)E)$ و لذا بنا به لم ۳.۱.۱ $R \in \beta_{r2}$ یکدار است. بنابراین R بئر است.

عكس قضیه ۱.۱.۲ همیشه درست نیست. مثال زیر نشان می دهد که حلقه R چنان موجود است که کاهاشی، جابجایی، متناهی و بئر است اما $R[x] \notin \beta_{r2}$.

مثال ۱.۱.۲ فرض کنیم $R = Z_6$ و $S = \{2x + 2, 2x + 5\}$. بنا به لم ۴.۱.۲ $Z_6[x]$ مجموعه تمام خودتوانهای $\{0, 1, 2, 3, 4, 5, x, 3x + 2, 3x + 4, 4x + 3\}$ باشد. توجه داریم برای هر خودتوانهای $Z_6[x]$ هستند که می توانند در همچنین بنا به لم ۴.۱.۲ $4x + 3$ و $4x + 2$ تنها خودتوانهای $Z_6[x]$ هستند که می توانند در رابطه $r(S) = r((x)E)$ صدق کنند. مشاهده می کنیم که $3x \in r(4x)$ اما $3x \notin r(S)$ اما $3x^3 + 3 \in r(4x + 3)$ اما $3x^3 + 3 \notin r(S)$. بنابراین، خودتوان $(4x + 3)E \in Z_6[x]$ همچنین

وجود ندارد بطوری که $Z_7[x] \notin \beta_{r2}$. در نتیجه $r(S) = r((x)E)$

قرارداد: اگر $[x] \in R[x; \alpha]$ ، مجموعه تمام ضرایب $(x)f = \sum_{i=0}^n a_i x^i \in R[x; \alpha]$ را به

$$S_f^* = \{a_0, \dots, a_n\}$$

قضیه ۲.۱.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. اگر $R \in \beta_{\ell2} \cup \beta_{r2}$ ، آنگاه

$$R[x; \alpha] \in R_{r2}$$

اثبات: بنا به لم ۳.۱.۱ کافی است فرض کنیم $R \in \beta_{\ell2}$. فرض کنیم

$e_1 \in R$ ، لذا خودتوان $(x)f = \sum_{i=0}^n a_i x^i \in R[x; \alpha]$ موجود است بطوری

که $e_0 = -e_1 a_0 + a_0$. فرض کنیم $(x)E = e_1 x + e_0$ بطوری که $\ell_R(S_f^*) = \ell_R(e_1)$

واضح است که $(x)E$ یک خودتوان از $R[x; \alpha]$ است. نشان می دهیم $r((x)E) = r((x)f)$

فرض کنیم $(x)g = \sum_{j=0}^m b_j x^j \in r((x)f)$. در نتیجه بنا به لم ۳.۱.۲ برای

هر $b_0 + b_1 a_0 + \dots + b_n a_0^n = 0$ و $b_j \in \ell_R(S_f^*)$ ، $1 \leq j \leq n$.

لذا با محاسبه ساده‌ای می توان نشان داد $\alpha(e_1) = e_1$

در نتیجه $(x)E \circ (x)g = \sum_{j=0}^m b_j ((x)E)^j = \sum_{j=0}^m b_j e_1 x^j + \sum_{j=1}^m b_j e_0^j + b_0 = 0$

$.g(x) = \sum_{j=0}^m b_j x^j \in r((x)E)$. حال فرض کنیم $r((x)f) \subseteq r((x)E)$ و $(x)g \in r((x)E)$

در نتیجه بنا به لم ۳.۱.۲ برای هر $b_j \in \ell_R(e_1) = \ell_R(S_f^*)$ ، $1 \leq j \leq n$

و $e_0^t = -e_1 a_0^t + a_0^t$ ، $t \geq 1$. چون برای هر $b_0 + b_1 e_0 + \dots + b_n e_0^n = 0$ و

$.r((x)f) = r((x)E)$. بنابراین $(x)g \in r((x)f)$ و در نتیجه $b_0 + b_1 a_0 + \dots + b_n a_0^n = 0$

$$R[x; \alpha] \in R_{r2}$$

مثال زیر نشان می دهد که حلقه R چنان موجود است که α -صلب نیست اما اگر

$$(x)f \circ (x)g = 0 \quad (x)g = b_1 x + \dots + b_m x^m, (x)f = a_1 x + \dots + a_n x^n \in R_\circ[x; \alpha]$$

فصل ۲.

۱۷

آنگاه برای هر $1 \leq i \leq n$ و $1 \leq j \leq m$ داشتیم $b_j a_i = 0$.

مثال ۲.۱.۲ فرض کنیم R نوسعی F یک میدان باشد و

بديهی حلقه R باشد. به سادگی می‌توان بررسی نمود که R یک حلقه جابجایی است.

فرض کنید $\alpha : R \rightarrow R$ نگاشتی با ضابطه $\alpha \left(\begin{pmatrix} a & r \\ 0 & a \end{pmatrix} \right) = \begin{pmatrix} a & ur \\ 0 & a \end{pmatrix}$ باشد، که u یک عنصر نا صفر از F است. می‌توان نشان داد α یک اتومورفیسم از R است. حال نشان

می‌دهیم:

(۱) R یک حلقه α -صلب نیست.

چون حلقه R کا هشی نیست لذا α -صلب نیست.

(۲) فرض کنیم $(x)g = B_1x + \cdots + B_mx^m$ و $(x)f = A_1x + \cdots + A_nx^n \in R[x; \alpha]$

بطوری که برای هر $1 \leq i \leq n$ و $1 \leq j \leq m$ داشتیم $B_j = \begin{pmatrix} a_i & r_i \\ 0 & a_i \end{pmatrix}$.

فرض کنیم $B_m \neq 0$ و $A_n \neq 0$. ادعا می‌کنیم برای هر $1 \leq j \leq m$ و $1 \leq i \leq n$ داشتیم $B_j(A_ix^i)^j = 0$.

$$(x)g = B_1(A_1x + \cdots + A_nx^n) + \cdots + B_m(A_1x + \cdots + A_nx^n)^m \quad (\dagger)$$

پس $b_ma_n^m = 0$. $B_m A_n \alpha^n(A_n) \cdots \alpha^{n(m-1)}(A_n) = 0$ و لذا $B_m(A_nx^n)^m = 0$ در

نتیجه $a_n = 0$ یا $b_m = 0$.

حالت اول. فرض کنیم $a_n = 0$ و $b_m \neq 0$. چون $r_n \neq 0$. لذا $a_n = 0$.

و حلقه R جابجایی است لذا اگر $A_n \alpha^k(A_n) = 0$ ، $k \geq 1$ را در رابطه ($\dagger$) از سمت

چپ ضرب کنیم خواهیم داشت

$$A_n B_1 (A_1x + \cdots + A_{n-1}x^{n-1}) + \cdots + A_n B_m (A_1x + \cdots + A_{n-1}x^{n-1})^m = 0$$

در نتیجه $a_{n-1} = 0$. بنابراین $r_n b_m a_{n-1}^m = 0$. لذا $A_n B_m (A_{n-1})^m = 0$

چون برای هر $A_n \alpha^k(A_{n-1}) = 0$ ، $k \geq 0$ ، حلقه R جابجایی است لذا

$$A_n B_1 (A_1 x + \cdots + A_{n-2} x^{n-2}) + \cdots + A_n B_m (A_1 x + \cdots + A_{n-2} x^{n-2})^m = 0$$

به همین نحو می‌توان نتیجه گرفت $a_1 = \cdots = a_n = 0$. چون برای هر $i \geq 1$ ،

$B_j (A_i x^i)^j = 0$ ، $1 \leq i \leq n$ و هر $1 \leq j \leq m$. در نتیجه

$$B_1 (A_i x^i) = 0, 1 \leq i \leq n, 0 = (x)f \circ (x)g = B_1 (A_1 x + \cdots + A_n x^n)$$

با ادامه این روند می‌توان نتیجه گرفت برای هر $1 \leq i \leq n$ و هر $1 \leq j \leq m$

$$B_j (A_i x^i)^j = 0$$

حالت دوم. فرض کنیم $b_m = 0$ و $a_n \neq 0$. چون $b_m = 0$ و $a_n \neq 0$.

لذا $s_m a_n^m = 0$ و در نتیجه $s_m = 0$. بنابراین $s_m = 0$ و این یک تناقض است.

حالت سوم. فرض کنیم $a_1 = \cdots = a_n = 0$. ادعا می‌کنیم $b_m = 0$ یا

$b_1 = \cdots = b_m = 0$. فرض کنیم چنین نباشد در نتیجه اعداد n_1 و m_1 چنان موجودند که

$b_{m_1+1} = \cdots = b_m = 0$ و $a_{n_1+1} = \cdots = a_n = 0$ ، اما $b_{m_1} \neq 0$ و $a_{n_1} \neq 0$.

$$B_1 (A_1 x + \cdots + A_{n_1} x^{n_1}) + \cdots + A_n B_{m_1} (A_1 x + \cdots + A_{n_1} x^{n_1})^{m_1} = 0$$

بنابراین $r_n b_{m_1} a_{n_1}^{m_1} = 0$ و لذا $A_n B_{m_1} (A_{n_1} x^{n_1})^{m_1} = 0$ و این یک تناقض است.

اگر $a_1 = \cdots = a_n = 0$ با استفاده از (۱) برای هر $1 \leq i \leq n$ و هر $1 \leq j \leq m$

خواهیم داشت $B_j (A_i x^i)^j = 0$. اگر $b_1 = \cdots = b_m = 0$ ، آنگاه

$$0 = (x)f \circ (x)g = B_1 (A_1 x + \cdots + A_{n-1} x^{n-1}) + \cdots + B_m (A_1 x + \cdots + A_{n-1} x^{n-1})^m$$

و لذا $B_m (A_{n-1} x^{n-1})^m = 0$. با ادامه این روند می‌توان نشان داد

$$B_j (A_i x^i)^j = 0, 1 \leq j \leq m, 1 \leq i \leq n, a_1 = \cdots = a_{n-1} = 0$$

قضیه ۳.۱.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. در این صورت:

$$R[x; \alpha] \in \beta_{\ell}, \text{ اگر و تنها } R \in \beta_r, \quad (1)$$

اگر و تنها اگر $R \in \beta_{r2}$ (۲)

اثبات : (۱) فرض کنیم $R \in \beta_{r1}$. فرض کنیم S زیر مجموعه‌ای ناتهی از باشد. در نتیجه $T = \cup_{f \in S} S_f^*$ زیر مجموعه‌ای ناتهی از R است. چون $R \circ [x; \alpha] = eR$ وجود دارد بطوری که $r_R(T) = eR$. نشان می‌دهیم $R \in \beta_{r1}$ ، لذا خودتوان R و $e \in R$ وجود دارد بطوری که $\ell(S) = R \circ [x; \alpha] \circ (ex) = e \circ R \circ [x; \alpha]$. چون $(x)f = \sum_{i=1}^m a_i x^i \in S$. فرض کنیم $\ell(S) = R \circ [x; \alpha] \circ (ex) = e \circ R \circ [x; \alpha]$. بنابراین $(ex) \circ (x)f = \sum_{i=1}^m a_i (ex)^i = \sum_{i=1}^m a_i ex^i = e \circ R \circ [x; \alpha]$. خواهیم داشت $\alpha(e) = e$. چون $(x)h = \sum_{k=1}^n c_k x^k \in \ell(S)$. حال فرض کنیم $eR \circ [x; \alpha] \subseteq \ell(S)$ و در نتیجه $ex \in \ell(S)$ در نتیجه بنا به لم ۳.۱.۲، برای هر $c_k \in r_R(T)$ ، $1 \leq k \leq n$. پس برای هر $c_k \in r_R(T)$ ، $1 \leq k \leq n$. در نتیجه $e \circ R \circ [x; \alpha] \circ (ex) = e \circ \sum_{k=1}^n c_k x^k \in eR \circ [x; \alpha]$. بنابراین $c_k = ec_k$.

$R \circ [x; \alpha] \in \beta_{\ell1}$

حال فرض کنیم $R \circ [x; \alpha] \in \beta_{\ell1}$. فرض کنیم S زیر مجموعه‌ای ناتهی از R باشد. زیر مجموعه $R \circ [x; \alpha] \in \beta_{\ell1}$ را در نظر می‌گیریم. چون $S_x = \{sx | s \in S\}$ لذا بنا به لم ۴.۱.۲، خودتوان $e \in R$ چنان موجود است که $\ell(S_x) = R \circ [x; \alpha] \circ (ex)$. حال فرض کنیم برای هر $s \in S$ $e \in r_R(S)$. در نتیجه $(ex) \circ (sx) = sex$. بنابراین $(ax) \circ (sx) = sax$. در نتیجه برای هر $a \in r_R(S)$ پس $a = ea \in eR$. در نتیجه $ax \in \ell(S_x) = R \circ [x; \alpha] \circ (ex) = eR \circ [x; \alpha]$ و لذا $R \in \beta_{r1}$.

فرض کنیم $R \circ [x; \alpha] \in \beta_{r2}$. فرض کنیم S زیر مجموعه‌ای ناتهی از R باشد و $T = \cup_{f \in S} S_f^*$.

با اثباتی مشابه (۱) می‌توان نشان داد خودتوانی مانند $\ell(S) = \ell(ex)$. ادعا می‌کنیم $r_R(T) = r_R(e)$. فرض وجود دارد بطوری که $e \in R$ و $(x)g = (x)g \circ ex = e(x)g$. در نتیجه $(x)g = \sum_{j=1}^n b_j x^j \in \ell(ex)$. پس برای

فصل ۲.

۲۰

هر $b_j \in r_R(e) = r_R(T)$ ، $1 \leq j \leq n$. برای هر $eb_j = \circ$ ، $1 \leq j \leq n$.

فرض کنیم $f(x) = \sum_{i=1}^m a_i x^i \in S$. در نتیجه با استفاده از لم ۱.۱.۲،

حال فرض کنیم $\ell(ex) \subseteq \ell(S)$. بنابراین $(x)g \circ (x)f = \sum_{i=1}^m a_i (\sum_{j=1}^n b_j x^j)^i = \circ$

در نتیجه بنابه لم ۳.۱.۲، برای هر j ، $1 \leq j \leq n$. $(x)g = \sum_{j=1}^n b_j x^j \in \ell(S)$

بنابراین $(x)g \circ (ex) = e(x)g = \circ$. پس $b_j \in r_R(T) = r_R(e)$ و لذا

$$R_\circ[x; \alpha] \in \beta_{\ell 2}$$

حال فرض کنیم S زیر مجموعه ناتھی از R . فرض کنیم $R_\circ[x; \alpha] \in \beta_{\ell 2}$

باشد. زیر مجموعه $S_x = \{sx | s \in S\}$ را در نظر بگیرید. بنابه لم

۴.۱.۲، خود توان $(x)E = ex \in R_\circ[x; \alpha]$ وجود دارد بطوری که ادعا

می کنیم $sx \in S_x$. فرض کنیم $r_R(S) = r_R(e)$. در نتیجه برای هر

$ax \circ ex = eax = \circ$. بنابراین، $ax \in \ell(S_x) = \ell((x)E)$. پس $ax \circ sx = sax = \circ$ و

لذا $a \in r_R(e)$. در نتیجه $r_R(S) \subseteq r_R(e)$. حال فرض کنیم $b \in r_R(e)$. در نتیجه

$bx \circ sx = sbx = \circ$ ، $s \in S$. پس برای هر $bx \in \ell(S_x)$ ، و لذا $bx \circ ex = ebx = \circ$. در

$$R \in \beta_{r 2}, b \in r_R(S)$$

مثال زیر نشان می دهد که حلقه ای بئر مانند R وجود دارد بطوری که

۳.۱.۲ قضیه در قضیه $R_\circ[x; \alpha] \notin \beta_{\ell 1} \cup \beta_{r 2}$ بنابراین، شرط α -صلب بودن R قابل حذف نمی

باشد.

مثال ۳.۱.۲ فرض کنیم F یک میدان باشد و $R = F[y]$ حلقه چند جمله ایها روی

باشد. در نتیجه R یک دامنه جابجایی است و لذا بئراست. فرض کنیم $\alpha : R \rightarrow R$ یک

همومورفیسم با ضابطه $(f(y))^\alpha = f(\circ)$ باشد. در این صورت:

(۱) R یک حلقه α -صلب نیست.

چون $y \neq 0$ ، اما $y\alpha(y) = 0$.

$$R_{\circ}[x; \alpha] \notin \beta_{\ell 1} \cup \beta_{r 2} \quad (2)$$

ابتدا نشان می دهیم x و x تنها خودتوانهای $R_{\circ}[x; \alpha]$ می باشند. فرض کنیم

یک خودتوان ناصرف از $R_{\circ}[x; \alpha]$ باشد. در نتیجه $(x)e = f_1(y)x + \dots + f_n(y)x^n$

و لذا $(x)e \circ (x)e = (x)e$

$$f_1(y)(f_1(y)x + \dots + f_n(y)x^n) + \dots + f_n(y)(f_1(y)x + \dots + f_n(y)x^n)^n =$$

$$f_1(y)x + \dots + f_n(y)x^n$$

پس $f_1(y) = 0$ و چون R یک دامنه است لذا $f_1(y) = 0$ یا $f_1(y) = 1$. اگر

$f_1(y) = 0$ با محاسبه ساده ای می توان نشان داد $(x)e = 0$ و این یک تناقض است. در

نتیجه $f_1(y) = 1$. چون $f_1(y)f_2(y) + f_2(y)f_1(y)\alpha(f_1(y)) = f_2(y)$ و $f_1(y) = 1$

لذا $f_2(y) = 0$. با ادامه این روند می توان نشان داد $(x)e = 1$. حال نشان می دهیم

$R_{\circ}[x; \alpha] \notin \beta_{\ell 1}$. فرض کنیم $R_{\circ}[x; \alpha] \in \beta_{\ell 1}$. چون $S = \{x^{\ell}\} \neq 0$. لذا $yx \circ x^{\ell} = S$. بنابراین $\ell_{R_{\circ}[x; \alpha]}(S) \neq R_{\circ}[x; \alpha]$.

با $R_{\circ}[x; \alpha] \notin \beta_{\ell 1}$. بنابراین $\ell_{R_{\circ}[x; \alpha]}(S) \neq R_{\circ}[x; \alpha] = R_{\circ}[x; \alpha] \circ x$ لذا $x \circ x^{\ell} = x^{\ell}$

استدلالی مشابه می توان نشان داد $R_{\circ}[x; \alpha] \notin \beta_{r 2}$

قضیه ۴.۱.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. در این صورت:

(۱) اگر حلقه R بئر باشد آنگاه $R_{\circ}[x; \alpha] \in \beta_{r 1} \cap \beta_{r 2} \cap \beta_{\ell 1} \cap \beta_{\ell 2}$

(۲) اگر حلقه R بئر باشد آنگاه $R_{\circ}[x; \alpha] \in \beta_{r 1} \cup \beta_{r 2} \cup \beta_{\ell 1} \cup \beta_{\ell 2}$

اثبات: فرض کنیم حلقه R بئر باشد. کافی است نشان دهیم $R_{\circ}[x; \alpha] \in \beta_{\ell 1}$. فرض

کنیم S زیر مجموعه‌ای ناتهی از شبه حلقه $R_{\circ}[x; \alpha]$ باشد و $T = \bigcup_{f \in S} S_f^*$. چون حلقه

بئر است لذا خودتوان R وجود دارد بطوری که $e \in R$ و $r_R(T) = eR$. نشان می دهیم

$(x)f = \sum_{i=1}^m a_i x^i \in S$. فرض کنیم $\ell(S) = (1 - e)R[x; \alpha] = R[x; \alpha] \circ (1 - e)x$

و $1 \leq i \leq m$ برای هر i . در نتیجه بنابه لم ۳.۱.۲، $(x)g = \sum_{j=1}^n b_j x^j \in \ell(S)$ و هر

در $b_j = (1 - e)b_j$ و $eb_j = 0$ ، $1 \leq j \leq m$. پس برای هر j $a_i b_j = 0$ ، $1 \leq j \leq m$

نتیجه $\ell(S) \subseteq (1 - e)R[x; \alpha]$ و لذا $(x)g = (1 - e) \sum_{j=1}^n b_j x^j \in (1 - e)R[x; \alpha]$

حال فرض کنیم R یک حلقه

صلب است لذا $(1 - e)(1 - e) = (1 - e)^2$ یک خودتوان مرکزی است. در نتیجه

برای هر $(x)g \circ (x)f = (\sum_{j=1}^n b_j x^j)(\sum_{i=1}^m a_i (1 - e)x^i) = 0$ ، $(x)f = \sum_{i=1}^m a_i x^i \in S$

بنابراین $R[x; \alpha] \in \beta_{\ell 1}$. در نتیجه $\ell(S) = (1 - e)R[x; \alpha]$

(۲) فرض کنیم $R[x; \alpha] \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell 1} \cup \beta_{\ell 2}$ [۱.۴، گزاره ۳]. در نتیجه بنابه

$R \in \beta_{r2}$ و بنابه قضیه ۳.۱.۲، لم ۲.۳ $R[x; \alpha] \in \beta_{\ell 2}$ و بنابه قضیه

لذا حلقه R بئر است.

نتیجه ۱.۱.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. در این صورت شرایط زیر هم

ارزند:

(۱) حلقه R بئر است.

(۲) حلقه $R[x; \alpha]$ بئر است.

$R[x; \alpha] \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell 1} \cup \beta_{\ell 2}$ (۳)

اثبات: در مقاله [۱۳] هنگ و همکارانش ثابت کردند حلقه R بئر است اگر و تنها

اگر حلقه $R[x; \alpha]$ بئر است و بنابه قضیه ۴.۱.۲، حلقه بئر است اگر و تنها اگر

$R[x; \alpha] \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell 1} \cup \beta_{\ell 2}$

قضیه ۵.۱.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. فرض کنیم S زیرشبه حلقه ای از $R[x; \alpha]$ باشد که توسط مجموعه $\{ex|e^r = e \in R\}$ تولید می شود و T زیرشبه حلقه ای از $R[x; \alpha]$ باشد. اگر $R[x; \alpha] \in \beta_{ij}$ و $i \in \{\ell, r\}$ و $j \in \{1, 2\}$ آنگاه $S \subseteq T$ باشد. بطوری که $\{R[x; \alpha] \in \beta_{ij} : T \in \beta_{ij}\}$

۲.۲ شبه حلقه سریهای توانی اریب روی حلقه R

فرض کنیم α یک همومورفیسم روی حلقه R باشد. حلقه چند جمله ایهای اریب روی R را با علامت $R[[x; \alpha]]$ نمایش می دهیم. عناصر این حلقه همان سریهای توانی روی R هستند. عمل جمع همان جمع معمولی سریهای توانی است و عمل ضرب از قانون $xr = \alpha(r)x$ تبعیت می کند. می توان نشان داد مجموعه سریهای توانی با جمله ثابت صفر روی حلقه R همراه با دو عمل جمع معمولی سریهای توانی و ترکیب معمولی سریهای توانی یک شبه حلقه آبلی تشکیل می دهد. این شبه حلقه را با علامت $(R_0[[x; \alpha]], +, \circ)$ نمایش می دهیم.

قضیه ۱.۲.۲ فرض کنیم R یک حلقه باشد و α یک منومورفیسم روی حلقه R باشد و $R_0[[x; \alpha]]$ نمایانگر شبه حلقه سریهای توانی اریب متقارن روی R باشد. در اینصورت R یک حلقه α -صلب است اگر و تنها اگر $R_0[[x; \alpha]]$ کاهشی باشد. اثبات: فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد اما شبه حلقه $R_0[[x; \alpha]]$ کاهشی نباشد. در نتیجه $(x)f = \sum_{i=n}^{\infty} a_i x^i \in R[[x; \alpha]]$ وجود دارد بطوری که $a_n \neq 0$ و $n \geq 1$. در نتیجه $a_n^\alpha \alpha^n(a_n) \cdots \alpha^{n(n-1)}(a_n) = 0$. پس $(x)f \circ (x)f = 0$ و این یک تناقض است. بنابراین شبه حلقه $R_0[[x; \alpha]]$ کاهشی است. حال فرض $a_n = 0$ و این یک تناقض است.

کاهشی از $R[[x; \alpha]]$ است لذا بنا به لم ۳.۱.۲ حلقة R یک حلقة α -صلب است.

لم ١.٢.٢ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد و $(x)f = \sum_{i=1}^{\infty} a_i x^i$

$(x)f \circ (x)g = \circ$ دو عضو از شبه حلقه $R[[x; \alpha]]$ باشند. در اینصورت $(x)g = \sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j$ و $b_j a_i = \circ$ برای هر i, j . اگر و تنها اگر $b_j \neq 0$ باشد.

اثبات: فرض کنیم $f \circ g = g \circ f$. در نتیجه

$$. b_{\mathfrak{v}}(x)f + b_{\mathfrak{T}}((x)f)^{\mathfrak{r}} + b_{\mathfrak{T}}((x)f)^{\mathfrak{r}} + \cdots = \circ \quad *$$

چون $b_1a_1 = 0$ ضریب x در تساوی * است و حلقه R کاہشی است لذا $a_1b_1 = 0$. عنصر

۱۵) را از چپ در تساوی * ضرب می کنیم. در نتیجه

$$. a_1 b_1 ((x)f)^\dagger + a_1 b_2 ((x)f)^\dagger + \cdots = 0 \quad **$$

چون $\circ = (a_1, b_2, \alpha(a_1))$ ضریب x^3 در تساوی $\star$ است لذا با استفاده از لم ۱.۱.۲

خواهیم داشت. $a_1 b_2 = 0$. بطور استقرایی می توان نتیجه گرفت برای هر $j \geq 1$

در نتیجه از آنجایی که حلقه R در شرط IFP صدق می‌کند نتیجه $a_1 b_j = b_j a_1 = 0$ است.

می گیریم $\circ$. با ادامه این روند می توان نشان داد برای هر $(\sum_{i=1}^{\infty} a_i x^i) \circ (\sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j)$

$$. b_j a_i = \circ (i, j)$$

حال فرض کنیم برای هر $i, j = 0, b_j a_i = 0$. چون حلقه R در شرط IFP صدق می‌کند.

کند لذا با استفاده از لم ۱.۱.۲ نتیجه می‌گیریم.

لم ۲.۲.۲ فرض کنیم R یک حلقه باشد و α یک هموموریسم روی R باشد. اگر

اگر R یک حلقه است، آنگاه $(x)E = \sum_{i=1}^{\infty} e_i x^i \in R[[x; \alpha]]$ یک خودتوان باشد.

صلب باشد آنگاه α - e_1x .(x)E =

اثبات : واضح است که $e_1(x)E + e_2((x)E)^r + \dots$ لذا $(x)E \circ (x)E = (x)E$. چون $e_1 = e_2^r$.

در نتیجه $e_1e_1(x)E + e_1e_2((x)E)^r + \dots = e_1(x)E \dots = (x)E$

بنابراین $(x)E \circ (e_1(x)E - e_1x) = (x)E \circ (e_1e_2x^r + e_1e_2x^r + \dots) = 0$

به لم ۱.۲.۲ برای هر $i \geq 2$ ، $e_1e_i = e_1e_1 = 0$. پس $(x)E \circ (e_2(x)E - e_2x) = 0$.

در نتیجه $(x)E \circ (-e_2x + e_2e_2x^r + \dots) = 0$. با ادامه این روند نتیجه می‌گیریم برای هر $i \geq 2$ ، $e_i = 0$.

قضیه ۲.۲.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. در این صورت:

$$R_\circ[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell 1} \quad (1)$$

$$R_\circ[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell 2} \quad (2)$$

اثبات : (۱) فرض کنیم $R \in \beta_{r1}$. فرض کنیم S زیر مجموعه‌ای ناتهی از

R باشد. در نتیجه $T = \cup_{f \in S} S_f^*$ زیر مجموعه‌ای ناتهی از R است.

چون $R \in \beta_{r1}$ ، لذا خودتوان $e \in R$ وجود دارد بطوری که $r_R(T) = eR$. نشان می‌

دهیم $(x)f = \sum_{i=1}^{\infty} a_i x^i \in S$. فرض کنیم $\ell(S) = R_\circ[[x; \alpha]] \circ (ex) = e.R_\circ[[x; \alpha]]$

یک خودتوان مرکزی است لذا $\alpha(e) = e$ و $(x)g = \sum_{i=1}^{\infty} eb_i x^i \in eR_\circ[[x; \alpha]]$

و در نتیجه $(x)g \in \ell(S)$. بنابراین $(x)g \circ (x)f = (\sum_{i=1}^{\infty} eb_i x^i) \circ (\sum_{i=1}^{\infty} a_i x^i) = 0$

حال فرض کنیم $(x)h = \sum_{k=1}^{\infty} c_k x^k \in \ell(S)$. در نتیجه $eR_\circ[[x; \alpha]] \subseteq \ell(S)$

به لم ۱.۲.۲، برای هر k ، $1 \leq k$ ، $c_k \in r_R(T)$. پس برای هر k ، $c_k = ec_k$.

بنابراین $\ell(S) = R_\circ[[x; \alpha]] \circ (ex)$ و لذا $(x)h = e \sum_{k=1}^{\infty} c_k x^k \in eR_\circ[[x; \alpha]]$

$$R_\circ[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell 1}$$

حال فرض کنیم $R_\circ[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell 1}$. فرض کنیم S زیر مجموعه‌ای ناتهی از R باشد.
 $R_\circ[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell 1}$ را در نظر می‌گیریم. چون $S_x = \{sx | s \in S\}$
لذا بنا به لم ۲.۲.۲، خودتوان $e \in R$ چنان موجود است که $\ell(S_x) = R_\circ[[x; \alpha]] \circ (ex)$.
برای هر $s \in S$ ، $e \in r_R(S)$. در نتیجه $(ex) \circ (sx) = sex$. حال فرض کنیم
 $(ax) \circ (sx) = sax = \circ$. بنابراین $sx \in S_x$. در نتیجه $a \in r_R(S)$
 $a = ea \in eR$. پس $ax \in \ell(S_x) = R_\circ[[x; \alpha]] \circ (ex) = eR_\circ[[x; \alpha]]$
 $R \in \beta_{r1}$ و لذا $r_R(S) = eR$

(۲) فرض کنیم $R \in \beta_{r2}$. فرض کنیم S زیر مجموعه‌ای ناتهی از
 $R_\circ[[x; \alpha]]$ باشد و $T = \bigcup_{f \in S} S_f^*$. با اثباتی مشابه (۱) می‌توان نشان داد خودتوانی
مانند $e \in R$ وجود دارد بطوری که $r_R(T) = r_R(e)$. ادعا می‌کنیم
فرض کنیم $(x)g = \sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j \in \ell(ex)$. در نتیجه $(x)g = eb_j = \circ$. پس
برای هر $j \leq 1$ ، $b_j \in r_R(e) = r_R(T)$. بنابراین، برای هر $j \leq 1$ ،
فرض کنیم $(x)f = \sum_{i=1}^{\infty} a_i x^i \in S$. در نتیجه با استفاده از لم ۱.۱.۲
 $\ell(ex) \subseteq \ell(S)$. بنابراین $(x)g \circ (x)f = \sum_{i=1}^{\infty} a_i (\sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j)^i = \circ$
کنیم $(x)g = \sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j \in \ell(S)$. در نتیجه بنا به لم ۱.۲.۲، برای هر $j \leq 1$ ،
 $b_j \in r_R(T) = r_R(e)$. بنابراین $(x)g \circ (ex) = e(x)g = \circ$. پس $b_j \in r_R(T) = r_R(e)$
و لذا $R_\circ[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell 2}$

حال فرض کنیم $R_\circ[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell 2}$. فرض کنیم S زیر مجموعه ناتهی از R
باشد. زیر مجموعه $S_x = \{sx | s \in S\}$ را در نظر بگیرید. بنا به لم
 $\ell(S_x) = \ell((x)E)$ وجود دارد بطوری که $(x)E = ex \in R_\circ[[x; \alpha]]$. خودتوان
ادعا می‌کنیم $r_R(S) = r_R(e)$. فرض کنیم $a \in r_R(S)$. در نتیجه برای هر x
 $sx \in S_x$ ، $a \in r_R(S)$.

و $ax \circ ex = eax = \circ$. بنابراین، $ax \in \ell(S_x) = \ell((x)E)$. پس $ax \circ sx = sax = \circ$

لذا $b \in r_R(e)$. حال فرض کنیم $r_R(S) \subseteq r_R(e)$. در نتیجه

$bx \circ sx = sbx = \circ$ ، $s \in S$ و لذا $bx \in \ell(S_x)$ ، $bx \circ ex = ebx = \circ$

نتیجه $R \in \beta_{r2}$. بنابراین، $b \in r_R(S)$.

قضیه ۳.۲.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. در این صورت:

(۱) اگر حلقه R بئر باشد آنگاه $R[[x; \alpha]] \in \beta_{r1} \cap \beta_{r2} \cap \beta_{\ell1} \cap \beta_{\ell2}$

(۲) اگر حلقه R بئر است آنگاه $R[[x; \alpha]] \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell1} \cup \beta_{\ell2}$ است.

اثبات: فرض کنیم حلقه R بئر باشد. بنابراین $2.1.1$ و $3.1.1$ و قضیه

کافی است نشان دهیم $R[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell1}$. فرض کنیم S یک مجموعه ناتهی از $[x; \alpha]$

باشد و $T = \bigcup_{f \in S} S_f^*$. چون حلقه R بئر است لذا خودتوان $e \in R$ وجود دارد بطوری که

فرض $\ell(S) = (1 - e)R[[x; \alpha]] = R[[x; \alpha]] \circ (1 - e)x$. نشان می دهیم $r_R(T) = eR$

کنیم $xg = \sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j \in \ell(S)$ و $xf = \sum_{i=1}^{\infty} a_i x^i \in S$ کافی است نشان دهیم $a_i b_j = 0$ برای هر $i, j \in \mathbb{N}$.

برای هر $i \leq 1$ و هر $j \leq 1$ ، $a_i b_j = 0$. پس برای هر $j \geq 1$ ، $a_i b_j = 0$ برای هر $i \geq 1$ و هر $j \geq 1$.

در نتیجه $\ell(S) \subseteq (1 - e)R[[x; \alpha]]$ و لذا $xg = (1 - e) \sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j \in (1 - e)R[[x; \alpha]]$

حال فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. چون $(1 - e) \sum_{j=1}^{\infty} b_j x^j \in (1 - e)R[[x; \alpha]]$

لذا $(1 - e)(1 - e) = (1 - e)^2$ یک خودتوان مرکزی است. در نتیجه

برای هر $i \geq 1$ ، $(1 - e)a_i(1 - e)x^i = (1 - e)^2 a_i x^i = 0$ برای هر $i \geq 1$ و هر $j \geq 1$.

بنابراین $R[[x; \alpha]] \in \beta_{\ell1}$. در نتیجه $\ell(S) = (1 - e)R[[x; \alpha]]$

(۲) فرض کنیم $R[[x; \alpha]] \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell1} \cup \beta_{\ell2}$ و

فرض می کنیم $R \in \beta_{r2}$. بنابراین $R[[x; \alpha]] \in \beta_{r2}$ و چون حلقه R

کاهاشی است لذا بنا به مقاله [۳]، حلقه R یکدار است. لذا حلقه R بئر است.
نتیجه زیر توسعی از مقاله [۳] است برای حالتی که R یک حلقه α -صلب باشد.

نتیجه ۱۰.۲ فرض کنیم R یک حلقه α -صلب باشد. در اینصورت گزاره های زیر معادلند:

(۱) حلقه R بئر است.

(۲) حلقه $(R[[x; \alpha]], +, .)$ بئر است.

$$.R_\circ [[x; \alpha]] \in \beta_{r1} \cup \beta_{r2} \cup \beta_{\ell1} \cup \beta_{\ell2} \quad (3)$$

كتاب نامه

- [1] E.P. Armendariz, A note on extensions of Baer and p.p.-rings, *J. Austral. Math. Soc.* 18 (1974), 470-473.
- [2] S.K. Berberian, Baer *-Rings, Grundlehren Math. Wiss. Band 195, Springer: Berlin, 1972, 296 pp.
- [3] G.F. Birkenmeier and F.K. Huang, Annihilator conditions on polynomials, *Comm. Algebra* 29(5) (2001) 2097-2112.
- [4] G.F. Birkenmeier and F.K. Huang, Annihilator conditions on formal power series, *Algebra Colloq.* 9(1) (2002) 29-37.
- [5] G.F. Birkenmeier, J. Y. Kim and J.K. Park, On quasi-Baer rings, *Contemporary Mathematics* 259 (2000), 67-92.
- [6] G.F. Birkenmeier, J.Y. Kim and J.K. Park, Polynomial extentions of Baer and quasi-Baer, rings, *J. Pure Appl. Algebra* 159 (2001), 25-42.

- [7] J.R. Courville, On idempotents and subsystems generated by idempotents in nearring; *Dissertation, University of Southwestern Louisiana; Lafayette Louisiana, 1976.*
- [8] E. Hashemi and A. Moussavi, Polynomial extensions of Baer and quasi-Baer rings, *Acta Math. Hungar. 107(3) (2005) 207-224.*
- [9] E. Hashemi and A. Moussavi, Polynomial ore extensions of Baer and p.p.-rings, *Bull. of the Iranian Math. Soc. 29(2)(2003), 65-85.*
- [10] E. Hashemi and A. Moussavi, Skew power series extensions of α -rigid p.p.-rings, *Bull. Korian Math. Soc. 41(4)(2004), 657-665.*
- [11] Y. Hirano, On annihilator ideals of polynomial ring over a noncommutative ring, *J. Pure Appl. Algebra 168 (2002), 45-52.*
- [12] C.Y. Hong, N.K. Kim and T.K. Kwak, On skew Armendariz rings, *Comm. Algebra 31 (1) (2003), 103-122*
- [13] C.Y. Hong, N.K. Kim and T.K. Kwak, Ore extensions of Baer and PP rings, *J. Pure Appl. Algebra 151 (2000), 215-226.*
- [14] D.A. Jordan, Bijective extension of injective ring endomorphism, *J. London Math. Soc. 35 (2) (1982), 435-488*
- [15] I. Kaplansky, Rings of operators, Benjamin, New York, 1995.

[16] J. Krempa, Some examples of reduced rings, *Algebra Colloq.* 3(4) (1996), 289-300.

[17] P. Pollingher and A. zaks, On Baer and quasi-Baer rings, *Duke Math. J.* 37 (1970), 127-138.

[18] C.E. Rickart, Banach algebras with an adjoint operation, *Ann. of Math.* 47 (1946), 528-550.